

РОЗДІЛ 9. РЕЦЕНЗУВАННЯ

Сгоричева С.Б.

д.е.н., професор,

завідувач кафедри фінансів та банківської справи
Полтавський університет економіки і торгівліСУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ІНВЕСТИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ
ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Квасницької Р.С.

«Інвестиційний потенціал інститутів фінансового ринку України»¹

Інвестиції відіграють найважливішу роль у підтримці й нарощуванні економічного потенціалу країни. Сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, рівень технічної оснащеності основних фондів підприємств народного господарства, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Саме інвестиційній діяльності відводиться ключове місце в процесі проведення великомасштабних політичних, економічних і соціальних перетворень, спрямованих на створення сприятливих умов для стійкого економічного зростання.

Отже, з позиції реформування економіки проблема підвищення інвестиційної активності, поліпшення інвестиційного клімату та нарощення інвестиційного потенціалу є однією з вузлових, що привертає особливу увагу до монографії Р. С. Квасницької «Інвестиційний потенціал інститутів фінансового ринку України», яка нещодавно вийшла друком й характеризується повнотою викладу матеріалу і обґрунтованістю ключових положень та висновків.

Р. С. Квасницькій вдалося комплексно підійти до досліджуваної проблематики, проаналізувавши не тільки питання формування і використання інвестиційного потенціалу фінансових інститутів, а й загальні закономірності розвитку фінансового ринку в умовах трансформаційної економіки.

Монографія складається із чотирьох логічно структурованих розділів, насичених фактичним та ілюстративним матеріалом, що посилює репрезентативність авторського підходу.

Перший розділ «Теоретичні засади функціонування фінансового ринку» присвячено розгляду економічної природи, функцій, принципів функціонування фінансового ринку та форм наявних об'єктів купівлі-продажу. В монографії акценту-

ється увага на тому, що змістове поняття фінансового ринку не має єдиного трактування ні в економічних та фінансових словниках, ні у працях вчених-економістів, більш того, сам термін «фінансовий ринок» в Україні законодавчо є невідзначеним.

Тому, на основі здійснення морфологічної декомпозиції визначень фінансового ринку через використання ключових слів у характеристиці цієї категорії, автором обґрунтовано доцільність розгляду фінансового ринку у трьох змістових напрямках: у функціональному аспекті (система відносин); в аспекті просторово-граничних окреслень функціонування (економічний простір); в організаційно-інституційному аспекті (сукупність інститутів). У роботі обґрунтовано твердження, що принципи фінансового ринку повинні постійно «працювати» з метою забезпечення ефективності його функціонування. Заслугує на увагу конкретизація автором об'єктів купівлі-продажу на фінансовому ринку, яка уособлюється у сформованій логічній схемі поступового перевтілення фінансових ресурсів, об'єктів купівлі-продажу фінансового ринку, у майнові цінності – фінансові активи, які, у свою чергу, набирають форми фінансових інструментів.

У другому розділі «Інститути фінансового ринку та їх функціональна роль» увагу акцентовано на питаннях сутності інститутів та інституційної структури фінансового ринку. Автором проаналізовано різні точки зору на визначення категорій «інститут» та «інституція» та наголошено на тому, що лише системний міжфункціональний розгляд інститутів (організаційних структур) та інституцій (норм і правил у суспільстві) уможливорює цілісне сприйняття економічної природи інститутів фінансового ринку, які своєю діяльністю створюють організаційно-регулятивні умови функціонування ринку та/або здійснюють купівлю-продаж фінансових ресурсів,

¹ Квасницька Р.С. Інвестиційний потенціал інститутів фінансового ринку України : монографія. – Хмельницький : Монускрипт, 2015. – 313 с.

надають фінансові послуги. Науковий інтерес становить наведена автором інституційна структура фінансового ринку, яка не тільки позиціонує групи інститутів, а й конкретизує їх функціональну підпорядкованість.

У третьому розділі «Теоретико-методологічні аспекти формування і використання інвестиційного потенціалу інститутів фінансового ринку» досліджено сутності понять: «потенціал», «інвестиційна діяльність», «інвестиційні ресурси», «інвестиційний потенціал», які сьогодні є широкоживаними у різних сферах людської діяльності та які характеризуються різноманітністю тлумачень змістового наповнення, що існують як на рівні різних наукових досліджень, так і в повсякденному житті. Автором обґрунтовано конкретизацію статусу окремих інститутів фінансового ринку як інвесторів, на основі чого здійснено поділ інститутів-інвесторів на: індивідуальних (приватних) інвесторів, корпоративних інвесторів та інституційних інвесторів.

У цьому контексті введено у науковий обіг таку категорію, як «інвестиційний потенціал інституту фінансового ринку», що розглядається на основі сукупності можливостей інституту фінансового ринку щодо здійснення ним інвестиційної діяльності, реалізація яких забезпечується інвестиційними ресурсами, здатностями та засобами, що відповідають функціональній природі самого інституту як інституційної одиниці та його статусу на фінансовому ринку. Одночасно обґрунтовано суть компонент інвестиційного потенціалу: інвестиційних ресурсів, засобів та здатностей.

В останньому розділі монографії «Удосконалення науково-методичних підходів до оцінювання

ресурсної компоненти інвестиційного потенціалу інститутів-інвесторів» розглянуто специфіку формування інвестиційних ресурсів індивідуальних, корпоративних та інституційних інвесторів. Доведено, що формування інвестиційних ресурсів є важливою складовою інвестиційної та загальної фінансової стратегії кожного з інститутів фінансового ринку, а також вихідною умовою здійснення інвестиційного процесу на всіх його стадіях. Наголошено, що обсяги формування інвестиційних ресурсів багато у чому визначаються обсягом, вартістю залучення та структурою фінансових ресурсів окремо взятого інституту-інвестора. Автором розроблено методичний інструментарій розрахунку обсягу інвестиційних ресурсів для інститутів фінансового ринку різних за статусом груп інвесторів. Проаналізовані стан та проблеми капіталізації інвестиційних ресурсів інститутів-інвесторів фінансового ринку України та сформульовані напрями їх вирішення.

Наукові засади формування й використання інвестиційного потенціалу інститутів фінансового ринку розглядаються автором на основі широкого спектру теоретичних та інформаційних джерел – праць вітчизняних та зарубіжних учених, аналітичних оглядів, матеріалів наукової періодики, інтернет-ресурсів, що дозволило відобразити різноманіття точок зору на проблеми, які аналізуються, та напрями їх досліджень. Обґрунтовуючи напрями активізації інвестиційної діяльності на вітчизняному фінансовому ринку, наукова праця Р.С. Квасницької є, безперечно, актуальною й буде корисною широкому колу читачів: студентам економічних спеціальностей, аспірантам, науковцям, фахівцям-практикам.